

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kpk.IV.39.112/2026/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró, Dr. Farkas Attila bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes jogi képviselője: dr. Mohay György Béla ügyvéd (cím2)

Az alperes: Magyar Tudományos Akadémia (cím3)

Az alperes jogi képviselője: dr. Tamasi Zoltán kamarai jogtanácsos

A per tárgya: eljáró bíróság kijelölése

A felterjesztő bíróság neve és az ügy száma: Fővárosi Törvényszék 18.P.20.611/2026/2.

Rendelkező rész

A Kúria eljáró bíróságnak a Fővárosi Törvényszéket, mint közigazgatási bíróságot jelöli ki és utasítja az eljárás lefolytatására.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) alperes közgyűlésének 8/2024. (XII. 11.) számú határozatával támogatta, hogy a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a kulturális és innovációs miniszter által aláírt Szándéknyilatkozat alapján a kutatóintézeti ingatlanok és ingóságok átruházásával járó ügylet ellentételezése összesen 80 milliárd forint, amelyhez a Magyar Tudományos Akadémia 74,5 milliárd forint vételár és 5,5 milliárd forint költségvetési támogatás formájában jut hozzá. Támogatta, hogy az előterjesztés 1. sz. mellékletében felsorolt ingatlanokat az MTA eladja a magyar államnak 74,5 milliárd forint vételárért azzal a céllal, hogy ezen ingatlanok az azokat jelenleg is használó kutatóhálózat tulajdonába kerüljenek, és ott is maradjanak a hazai tudományos kutatást szolgálva.

[2] A felperes az alperesi határozat ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetlevelet terjesztett elő, melyben kérte az alperesi határozat megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott határozat sérti a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTA tv.) 9. §-át, az MTA Alapszabályának 35. §-át és az MTA Ügyrendjének 22. §-át.

[3] Az alperes a védiratában elsődlegesen a keresetlevél visszautasítását kérte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdés c) pontja alapján. Hangsúlyozta, az alperesi határozat ugyan egyedi döntés, de az az alperes magánvagyonában álló vagyonelemek tulajdonjogának átruházásáról szól, így a döntés közigazgatási jogi szabályozottsága nem állapítható meg. A felperes nem igazolta azt sem, hogy a döntés jogi helyzetére közvetlen hatást gyakorol, vagy azt megváltoztatja.

[4] A Fővárosi Törvényszék a 102.K.700.885/2025/20. számú végzésével az eljárást megszüntette és a keresetlevelet áttette a hatáskörrel rendelkező Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumához.

[5] A közigazgatási bíróság megállapította, hogy az MTA az MTA tv. 1. § (1) bekezdése alapján köztisztviselőnek, és mint ilyen a Kp. alkalmazásában különleges jogállású közigazgatási szervnek minősül. A jogviszony közigazgatási jog általi szabályozottsága tekintetében irányadónak tartotta a közhatalom fogalmának Európai Unió Bírósága által adott értelmezését. Eszerint a közhatalom fogalmi eleme az ilyen hatalommal rendelkező személy akarata egyoldalú érvényesítésének képessége (a másik fél beleegyezése nélkül), a közhatalmi aktus külön közhatalmi beavatkozás nélküli azonnali és önálló végrehajthatósága. A felperes keresettel támadott cselekménye nem a közigazgatási jog által szabályozott, az közigazgatási cselekménynek nem tekinthető.

[6] Az alperesi határozat az Elnökség által megalkotott és az MTA tv. 9. § (2) bekezdés b) pontja alapján a közgyűlés által elfogadott Vagyongazdálkodási szabályzat alapján született meg. A Vagyongazdálkodási szabályzat azonban az Alaptörvény T. cikk (1) bekezdése értelmében jogszabálynak nem minősül. Ezen túlmenően az alperesi határozat tárgya az MTA, ennek megfelelően az Akadémia elnöke által gyakorolható tulajdonosi jogkör vonatkozásában tartalmaz felhatalmazást és kikötéseket. Az alperesi döntés tehát a magánjog területéhez tartozó tulajdonjoggal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz, így nem csak a közigazgatási jog általi szabályozottság, de még a közigazgatási joggal való érintettség sem állapítható meg az alperesi döntést illetően. Az alperesi határozat esetleges következménye az MTA egyes vagyontárgyai tulajdonjogának átszállása lehet, vagyis az alperes ezen jogviszonyban elsődlegesen, mint a tulajdonosi jogosultságokat gyakorló magánjogi jogalany jelenik meg. Ezen jogviszonyok bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, mint a magánjog területére tartozó jogszabály teszi lehetővé, ezen perek lefolytatására tehát a magánjogi jogvitákban eljáró polgári bíróság rendelkezik hatáskörrel.

[7] A bíróság a Kp. 81. § (2) bekezdése alapján az eljárást megszüntette és az áttétel szabályainak alkalmazásával a keresetlevelet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 20. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pont ad) alpontja alapján áttette a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumához.

A kijelölés iránti kérelem

[8] A Fővárosi Törvényszék a 18.P.20.611/2026/2. számú végzésével megállapította hatáskörének hiányát és az iratokat felterjesztette a Kúriához az eljáró bíróság kijelölése végett. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény (Mód. tv.) 8/A. § (1) bekezdése értelmében a köztestület önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A köztestület jogi személy. A Mód. tv. 8/A. § (6) bekezdése értelmében a köztestület, illetve szervei és a köztestületi tagok, illetve az egyes köztestületi szervek, tisztségviselők közötti jogvitában, továbbá a köztestület, illetve szervei, tisztségviselői és a köztestület felett törvényességi felügyeletet vagy ellenőrzést gyakorló szerv közötti jogvitában a közigazgatási ügyben eljáró bíróság dönt. A Mód. tv. 8/A. § (5) bekezdése a köztestület és tagja közötti, a köztestület szerve határozatának hatályon kívül helyezése iránti pert közigazgatási ügyben eljáró bíróság hatáskörébe utalja, függetlenül a támadott határozat tartalmától.

[9] A Fővárosi Törvényszék a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján hatáskörének hiányát hivatalból vette figyelembe és az iratok felterjesztéséről rendelkezett az eljáró bíróság kijelölése végett a Pp. 31. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 15. § (4) bekezdése alapján.

A döntés indokolása

[10] A Kúria elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes keresete vonatkozásában a közigazgatási bíróságnak vagy a polgári bíróságnak van hatásköre eljárni.

[11] A Kp. 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége. Ez alapján a közigazgatási tevékenységnek három (konjunktív) fogalmi eleme azonosítható. Az első az, hogy a tevékenységet közigazgatási szerv végzi, a második fogalmi elem a tevékenység közigazgatási jog általi szabályozottsága, a harmadik fogalmi elem pedig, hogy a közigazgatási tevékenység joghatást vált ki, azaz a közigazgatási tevékenység az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul vagy azt eredményezi (Kkk.IV.39.259/2022/3., Kpk.39.506/2022/3., Kpk.IV.39.104/2023/3.).

[12] A Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont d) alpontja értelmében a köztestület közigazgatási szerv. A Mód. tv. 8/A. § (2) bekezdése értelmében köztestület különösen az alperes MTA. A Mód. tv. 8/A. § (6) bekezdése értelmében a köztestület, illetve szervei és a köztestületi tagok, illetve az egyes köztestületi szervek, tisztségviselők közötti jogvitában közigazgatási ügyben eljáró bíróság dönt. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvénnyel a Mód. tv. 8/A. § (6) bekezdéséhez fűzött jogalkotói indokolás szerint a módosításra azért volt szükség, mert a köztestületi felügyeleti pertípus a közigazgatási perek körébe került. A jogszabály-módosítások eredményeként kiegészült köztestületi jogvita fogalmát a Mód. tv. 8/A. § (6) bekezdése tartalmazza. A felperes keresetleivelében vitatott közigazgatási cselekményként jelölte meg az alperes MTA vagyoni elidegenítéséről szóló 8/2024. (XII.11.) számú határozatát, amely a felperes jogát, jogos érdekét, mint szavazásra jogosultat és mint az MTA köztestületi tagját sérti. Emiatt

megállapítható, hogy a felperes mint köztestületi tag a közgyűlési határozat jogszerűségét vitatta, a köztestület szerve és annak tagja közötti jogvitára pedig a közigazgatási bíróság rendelkezik hatáskörrel, függetlenül attól, hogy a határozat az MTA elnökét tulajdonosi jogkörök gyakorlására felhatalmazó rendelkezéseket is tartalmazott. Azon túl, hogy a köztestületi jogvitában a Mód. tv. 8/A. § (6) bekezdése értelmében a közigazgatási ügyben eljáró bíróság dönt, a Kp. 13. § (3) bekezdés c) pontja is előírja, hogy az ilyen típusú jogvitákra a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

[13] A fentiek alapján a Kúria eljáró bíróságnak a Fővárosi Törvényszéket jelölte ki a Kp. 15. § (4) bekezdése, 13. § (3) bekezdés c) pontja, valamint a Mód. tv. 8/A. § (6) bekezdése alapján.

Záró rész

[14] A kijelölés tárgyában a Kúria a Kp. 15. § (5) bekezdésére alapítottnan a felek meghallgatása nélkül határozott.

[15] Miután a hatásköri összeütközés közigazgatási ügyekben eljáró bíróság és polgári bíróság között merült fel, így a kijelölés tárgyában a Kúria a Kp. 15. § (4) bekezdésének megfelelően öttagú tanácsban járt el.

[16] A végzés elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2026. április 29.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke

Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

Dr. Farkas Attila s.k. bíró

Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tiszttviselő